

Profielschets burgemeester Goeree-Overflakkee

Deel A: Over de gemeente

Introductie

Op 1 januari 2013 is de nieuwe gemeente Goeree-Overflakkee gevormd uit de voormalige gemeenten Goedereede, Dirksland, Middelharnis en Oostflakkee. De nieuwe gemeente is qua oppervlakte de grootste van de provincie Zuid-Holland. De gemeente kent veertien verschillende kernen en vijf buurtschappen waarin circa 48.000 inwoners wonen. Het eiland wordt omsloten door de Noordzee, het Haringvliet, het Volkerak-Zoommeer en het Grevelingenmeer. Goeree-Overflakkee is verbonden met Schouwen-Duiveland, Voorne-Putten, de Hoeksche Waard en Noord-Brabant.

De fusie heeft als doel om een vitale regio te realiseren waarin een efficiënt besluitvormingstraject over thema's als wonen, economie, sociale zaken en welzijn, water en duurzame energie plaats kan vinden. Op elk van deze terreinen liggen belangrijke opgaven en kansen. De nieuwe gemeente staat voor een optimale dienstverlening, ook in het kader van de toenemende decentralisatie waardoor steeds meer taken op de gemeente af komen. Eén gemeente versterkt de bestuurskracht van Goeree-Overflakkee op het eiland en in de regio.

Identiteit

De bijzondere identiteit van Goeree-Overflakkee is sterk gevormd door de geïsoleerde positie die het eiland lang kende. Hierdoor heeft zich op het eiland een eigen economie en sociale structuur ontwikkeld. Het eiland is de tegenhanger van de drukke, kosmopolitische stad. Doe maar gewoon is het devies. Op het eiland heerst nog rust en bestaan herkenbare, vertrouwde structuren. Voor de eilander haast onmisbaar. Wanneer de eilander het water overkomt, is hij echt thuis.

Het christelijk geloof is op Goeree-Overflakkee onverminderd belangrijk. De tradities en christelijke waarden zorgen voor een vast ritme en rust. De omgangsvormen zijn plezierig: de mensen respecteren elkaar.

Wonen, werken en recreëren

Woningaanbod

Het woningaanbod op Goeree-Overflakkee biedt voor elke doelgroep wat wils. Tel daar de rustige omgeving bij op en het eiland is een heerlijke plek om te wonen. Goeree-Overflakkee staat bekend als eiland van kust, rust, natuur en ruimte. Van oudsher zijn er veel landelijk gelegen, vrijstaande woningen met een stukje grond. In de oude kernen zie je mooie woningen van rond het jaar 1900, waaronder een groot aantal monumenten. Tegelijkertijd werden er de afgelopen jaren veel nieuwe, moderne woningen gebouwd. Van starterswoningen tot seniorenappartementen en van eengezinswoningen tot twee-ondereen-kapwoningen; er is voor alle marktsegmenten een nieuwbouwproject op het eiland.

Werken en ondernemen

De gemeente Goeree-Overflakkee biedt kansen voor werkzoekenden en ondernemers. Het arbeidsethos is goed wat tot uitdrukking komt in een relatief hoge arbeidsparticipatie. De economie

kenmerkt zich door diversiteit. Recreatie en toerisme ontwikkelen zich, onder meer door de groeiende populariteit van watersporten. De visserij is traditioneel belangrijk. Met zijn vissershaven en visafslag speelt Stellendam een belangrijke rol in de Nederlandse visserijsector. Dat trekt ook weer veel toeleveranciers van vissersbedrijven aan. Goeree-Overflakkee heeft een sterke landbouwsector. Sommigen zoeken het in de combinatie tussen recreatie en het boerenbedrijf; anderen zetten vooral in op innovatie en schaalvergroting. De lokale economie is nauw verbonden met de haven van Rotterdam. 20 tot 30 procent van de beroepsbevolking werkt in de haveneconomie. De bloeiende transportsector op Goeree-Overflakkee dankt er ook voor een belangrijk deel zijn succes aan. Verder zijn de zorg en dienstverlening belangrijke sectoren. Bijzonder is daarbij dat het eiland over een eigen ziekenhuis beschikt.

Mogelijkheden tot recreatie

Brede zandstranden, prachtige fietsroutes, mooie natuurgebieden en historische stadjes – er zijn veel recreatiemogelijkheden op Goeree-Overflakkee. Hoewel het eiland een populaire toeristische bestemming betreft, is er altijd wel een rustig plekje te vinden. Ook al zijn er ruim 2 miljoen toeristische overnachtingen per jaar, je hebt bijna nooit het gevoel dat het heel druk is. 1,5 miljoen daarvan komen voor rekening van Nederlanders, de overige voor die van buitenlandse toeristen, met name uit Duitsland en België. Er zijn relatief veel ‘vaste gasten’ met bijvoorbeeld een stacaravan of vakantiehuis. Wie aan Goeree-Overflakkee denkt, denkt vaak als eerste aan de vele kilometers strand, maar het eiland kent nog vele andere mooie plekken.

Maatschappelijke Agenda

In dialoog met de inwoners, bedrijven en instellingen is er een Maatschappelijke Agenda vastgesteld, zodat er een kader is van waaruit de nieuwe gemeente en ambtelijke organisatie zich kunnen gaan ontwikkelen.

In de Maatschappelijke Agenda zijn de volgende ontwikkelingsopgaven geformuleerd:

- Economie en werkgelegenheid: het verder ontwikkelen van de economische dragers van het eiland (toerisme en recreatie, zorg, landbouw, visserij, logistiek en dienstverlening) en het verbreden van de economische basis en diversiteit.
- Ruimte, natuur en water: nieuwe ruimtevragers en een verandering in ecologische en natuurlijke omstandigheden vragen om een heroriëntatie in het profiel van het gebied.
- Leefbaarheid en kwaliteit van leven: de kracht van de leefbaarheid van de kernen en dorpen bepaalt mede de kwaliteit van leven voor de burger.

Bovenstaande thema's worden uiteraard in samenhang benaderd.

Een nieuw bestuur en een nieuwe organisatie

De gemeenteraad

Aan de gemeenteraadsverkiezingen van 21 november 2012 hebben elf partijen deelgenomen, waarvan er uiteindelijk acht partijen in de raad terecht zijn gekomen: SGP (9 zetels), VVD (4 zetels), PvdA (4 zetels), ChristenUnie (4 zetels), CDA (3 zetels), Vitale Kernen Goeree-Overflakkee (VKGO) (3 zetels), Eiland van Vrijheid (1 zetel) en Goeree-Overflakkee Samen (GOS) (1 zetel). Deze acht partijen maken samen de gemeenteraad van 29 zetels. De gemeenteraad is op 2 januari 2013 geïnstalleerd.

In de eerste raadsvergadering is een voorlopige werkwijze van de nieuwe raad vastgesteld. Besloten is geen dichtgetimmerd reglement van orde vast te stellen, maar om ruimte te laten om te experimenteren met de werkwijze. Daarbij wordt voorlopig uitgegaan van een tweewekelijkse raadsvergadering waarbij beeldvormende, oordeelsvormende en besluitvormende agendapunten flexibel ingedeeld kunnen worden. Daarbij heeft de raad aangegeven graag te prioriteren in A-, B- en C-onderwerpen zodat de raad ook daadwerkelijk aandacht besteedt aan de onderwerpen die de meeste aandacht behoeven. Daarbij staat de raad voor een open bestuur met ruimte voor dialoog met de samenleving. Zo heeft men aangegeven direct te willen starten met een ronde langs de veertien kernen op het eiland.

Voor de opening en na de sluiting van de raadsvergadering wordt het ambtsgebed uitgesproken.

De coalitie

Direct na de gemeenteraadsverkiezingen is de grootste partij begonnen met gesprekken met alle partijen. Daaruit volgde spoedig dat er draagvlak bestond voor een coalitie van SGP, VVD, ChristenUnie en CDA. Op 20 december 2012 ondertekenden de vier partijen het bereikte akkoord met de titel 'Samen voor een sterk eiland!' In het coalitieakkoord worden vier hoofdthema's nader uitgewerkt:

1. Leefbaarheid: een fijne en veilige woon- en leefomgeving met mogelijkheden om te sporten, cultuur te beleven, bereikbaarheid van voorzieningen, ondersteuning van initiatiefrijke burgers en verenigingen;
2. Aandacht voor jong en oud: werken aan maatwerk in de Wmo, goede zorg en onderwijs, en een eerlijk sociaal beleid;
3. Versterken van de economie: door de specifieke karakteristieken van het eiland te promoten, bijvoorbeeld voor het produceren van duurzame energie, een vernieuwende visserijsector en eilandbrede recreatie;
4. Burger, bestuur en financiën: van de samengevoegde ambtelijke organisatie een geoliede machine maken die naar de burger luistert, denkt in oplossingen en klantgericht werkt; de financiën op orde.

Na presentatie van het coalitieakkoord in de raadsvergadering van 2 januari gaven ook VKGO, Eiland van Vrijheid en GOS aan in te kunnen stemmen met het coalitieakkoord. Alleen de PvdA heeft het voor kennisgeving aangenomen.

De gemeenteraad heeft vervolgens vijf wethouders benoemd, twee namens de SGP, en een namens elk van de overige drie partijen. Het college heeft op basis van het coalitieakkoord een portefeuillevindeling vastgesteld. De portefeuille van de waarnemend burgemeester bevat bestuurlijke zaken, dienstverlening en ICT, handhaving, horecabeleid, openbare orde en veiligheid, en facilitaire zaken.

De wethouders hebben naast een inhoudelijke portefeuillevindeling ook een verdeling van de veertien kernen en vijf buurtschappen gemaakt zodat elke wethouder aanspreekpunt is voor twee of drie van de kernen en omliggende buurtschappen. Het college wil daarmee werk maken van het kernenbeleid en staat open voor vernieuwende ideeën in de relatie tussen inwoners en overheid.

Ambtelijke organisatie

De nieuwe organisatie bestaat uit medewerkers van de voormalige vier gemeenten en twee gemeenschappelijke regelingen. De uitgangspunten van de organisatie zijn: open, modern, flexibel en dienstverlenend. De verschillende rollen die een gemeente heeft, zoals onder meer handhaver, beleidsmaker en dienstverlener, zijn vertaald naar het organisatiemodel. Zo is gekozen voor een hybride structuur met acht afdelingen: (1) Externe Ontwikkelingen, (2) Dienstverlening, (3) Leefbaarheid en Wijk, (4) Advies, (5) Bedrijfsondersteuning, (6) Vergunningverlening, Handhaving en Veiligheid, (7) Maatschappelijke Zaken en (8) Uitvoering WSW.

De gewenste cultuur gaat zich de komende tijd ontwikkelen. Kenmerken zijn: in dialoog zijn met de omgeving, transparant, flexibel, samenwerken, innovatief en samenhang. Bestuur en leidinggevenden zijn hierbij de cultuurdragers en geven het goede voorbeeld. Medewerkers krijgen hierbij alle gelegenheid zich te ontwikkelen.

De belangrijkste uitdagingen in het eerste jaar zijn: eerst beheer op orde, verder ontwikkelen van de organisatie in de gekozen richting, het realiseren van een forse bezuinigingsopgave en het uitwerken van het coalitieakkoord in projecten en uitvoerbare stappen.

Deel B: De burgemeester die wij zoeken

De titel van het breed onderschreven coalitieakkoord 2013-2018 luidt: 'Samen voor een sterk eiland!' Treffender dan met de woorden samen, sterk en eiland kunnen aard en ambitie voor de komende jaren niet worden gekarakteriseerd en de opdracht aan de nieuwe burgemeester niet worden geformuleerd.

De verdere ontwikkeling van het eiland krijgt met het samenvoegen van de vier gemeenten een forse impuls. Daardoor zullen stijlen worden geharmoniseerd en kan beter gebruik worden gemaakt van elkaars mogelijkheden. De uitstraling en de kracht van de nieuwe gemeente Goeree-Overflakkee zullen anders zijn dan die van de afzonderlijke gemeenschappen waaruit deze is samengesteld.

De cultuur van Goeree-Overflakkee kenmerkt zich door de christelijke identiteit en doordat het van oudsher een eiland is. Hierdoor leven alle levensbeschouwingen in verbondenheid met elkaar. In het begrijpen van het eiland, het respecteren van elkaar en van verschillen, ligt de sleutel om er te kunnen functioneren. Dat geldt voor inwoners, maar ook voor bedrijven en toeristen. En het geldt zeker voor de burgemeester die boegbeeld is en een belangrijke voorbeeldfunctie heeft. Van de burgemeester verwachten wij dat hij¹ een sterk inlevingsvermogen en een brede belangstelling heeft, en respect opbrengt voor en zich kan begeven in en bewegen binnen de verscheidenheid aan culturen, geloofsgemeenschappen en levensbeschouwingen die het eiland herbergt. Alleen zo kan hij er toe bijdragen dat de kracht van het eiland als geheel -onder het behoud van verschillen- tot wasdom komt.

Bestuursstijlen en competenties

Natuurlijk is de burgemeester een verbinder. Het doel van verbinden ligt in het samen sterker worden. De noodzaak daartoe is aanwezig, de ambitie om het te doen is sterker dan ooit en de kansen zijn benoemd. Van de burgemeester wordt verwacht dat hij actief bewaakt wat we hebben afgesproken en waar nodig de rol van aanjager vervult. Voor het verzilveren van kansen hebben we anderen nodig. In nauwe afstemming met de portefeuillehouders vervult de burgemeester daarom binnen de relevante bestuurlijke en politieke netwerken een actieve rol en zo nodig ontwikkelt hij nieuwe netwerken.

De nieuwe burgemeester komt op een voor het eiland uniek moment. Er is veel op de rails gezet en er is sprake van een enorme kans om het fundament daarvoor te verstevigen en de verdere uitbouw te realiseren. We kunnen het ons niet permitteren die kans te laten verzanden door alleen in te zetten op verbinden. Er is veel te doen om er uit te halen wat er in zit. Om daarin een bepalende rol te kunnen vervullen heeft de burgemeester bewust een beperkte portefeuille.

De burgemeester behartigt de belangen van de gemeente op een proactieve wijze. Hij heeft visie, een strategische oriëntatie en daadkracht. Waar nodig is hij sturend aanwezig, maar realiseert zich dat er processen zijn die tijd nodig hebben. Die pragmatische instelling volgt uit het onderkennen van

¹ Ondanks dat wij in de profielschets bij burgemeester de mannelijke persoonsvorm hanteren, heeft de raad geen voorkeur voor een mannelijke dan wel een vrouwelijke burgemeester. Kwaliteiten zijn de doorslaggevende criteria.

het belang van harmonie en draagvlak. Maar hij zal wel inzetten op het verleiden van mensen om mee te doen. We opteren voor een burgemeester met ambitie, creativiteit, durf en doorzettingsvermogen. 'Out of the box' kunnen denken is daarbij zeker een voordeel. Oogmerk is steeds om mensen te inspireren en energie te genereren.

In een sfeer van openheid, waarbij ruimte wordt geboden, draagt de burgemeester er toe bij dat zaken worden benoemd en bespreekbaar worden gemaakt. In het open staan voor elkaars argumenten en in het beschouwen van kritiek als zinvol om samen verder te kunnen, heeft de burgemeester een voorbeeldfunctie. Hij spreekt anderen aan en durft zich ook zelf kwetsbaar op te stellen. Uiteraard handelt hij integer, maar hij is ook scherp op integer handelen bij anderen; zonder aanzien des persoons.

De burgemeester als bestuurder

Binnen het college is de burgemeester niet de zesde wethouder. Vanuit een andere rolopvatting denkt hij mee, stuurt mee en stuurt aan, en laat wethouders de ruimte om de verantwoordelijkheid die bij hun portefeuille hoort, te dragen. Hij is daarin zowel daadkrachtig en besluitvaardig als samenbindend. Waar nodig staat hij portefeuillehouders individueel ter zijde. Hij bewaakt de sfeer en de processen, maakt zaken bespreekbaar en let op de positie van de raad. Wel staat hij voor eenheid van beleid en is daarop aanspreekbaar. Als bestuurder is hij door zijn inbreng in staat de gemeente -ook in regionaal verband- verder op de kaart te zetten.

De burgemeester bezit het vermogen om de interesses en de belangen van burgers en groeperingen te vertalen naar het bestuur en de ambtelijke organisatie.

De burgemeester is in staat om samen met de gemeentesecretaris de ambtelijke organisatie in de door de raad en het college gewenste richting te sturen. In hun onderlinge samenwerking is hij vooral de sparringpartner van de gemeentesecretaris. Als collectief moeten de uit vier gemeenten en twee gemeenschappelijke regelingen afkomstige ambtenaren na de samenvoeging nog wel verder op gang en op stoom komen. Ook moet de externe gerichtheid verder worden vergroot om het hoge ambitieniveau voor de organisatie als geheel te realiseren. De burgemeester is ook voor de medewerkers een vanzelfsprekend boegbeeld. Hij is zich daarvan bewust en benut die positie door het geven van vertrouwen, door zichtbaarheid en inspiratie, zodat kansen kunnen worden gecreëerd en geëffectueerd.

Als portefeuillehouder veiligheid heeft de burgemeester te maken met een gecompliceerd beleidsterrein. Verschillende vormen van (on)veiligheid hebben met elkaar een relatie. We verwachten van de burgemeester dat hij zo nodig initiatieven neemt en zaken helder benoemt en bespreekbaar maakt. Bij calamiteiten is de burgemeester in staat om adequaat te handelen, trefzeker te communiceren en de rol van burgervader op zich te nemen. Hij betreft de gemeenteraad bij de uitvoering van zijn wettelijke taken op dit terrein.

De burgemeester als voorzitter van de raad

De burgemeester vervult het voorzitterschap van de raad op adequate wijze en begeleidt zakelijk en onbevooroordeeld processen en debatten, zorgt ervoor dat het democratisch gehalte van de besluitvorming optimaal is en realiseert zich dat het leiden van een opiniërend debat een andere inzet kan vergen dan het leiden van een besluitvormende vergadering. Hij stimuleert de politieke meningsvorming in de raadsvergaderingen, zonder uit het oog te verliezen dat besluiten dienen te worden genomen. Ook draagt hij er actief toe bij dat de raad zich verder ontwikkelt.

Hij is benaderbaar voor individuele raadsleden en gericht op een goede sfeer zonder afbreuk te doen aan het politieke karakter van de beraadslagingen. Waar nodig treedt hij op gepaste wijze corrigerend op.

De burgemeester als mens

In aanvulling op wat hierboven al staat is de burgemeester die wij zoeken onafhankelijk en authentiek. Hij heeft oog voor de inwoners en het maatschappelijk middenveld en is in die zin nadrukkelijk zichtbaar in de gemeenschap, zowel in goede als in minder goede tijden. Hij voelt zich betrokken bij de christelijke levensopvatting en toont respect voor ieders levensbeschouwelijke opvatting. Hij beschikt over goede sociale en communicatieve vaardigheden; is open en handelt transparant. Hij is een bindende factor. Zo mogelijk heeft hij een opgeruimd karakter, gevoel voor humor en straalt hij warmte uit. Zijn verschijning is representatief en zijn handelen wijs.

De burgemeester die wij zoeken heeft passende ervaring met en kennis van het openbaar bestuur en van complexe bestuurlijke processen. Hij is zich bewust van de psychologie van remmende factoren in veranderingsprocessen en handelt daarnaar. Hij laat zien dat het terecht is wanneer we trots zijn op waar we voor staan en wat we hebben bereikt en dat we dat gerust meer dan nu kunnen laten zien.

Tenslotte

- Nevenfuncties kunnen een blijk zijn van maatschappelijke betrokkenheid. Wanneer de burgemeester maatschappelijk actief is, nevenfuncties heeft of aangaat, staan wij daar als raad in beginsel positief tegenover. Uiteraard kan geen sprake zijn van nevenfuncties die spanning met gemeentelijke belangen met zich mee kunnen brengen; zowel niet qua omvang als qua aard.
- Het beschikken over een relevant politiek, bestuurlijk en maatschappelijk netwerk op verschillende bestuursniveaus wordt als een pluspunt beschouwd.
- Goeree-Overflakkee beschikt niet over een ambtswoning.
- Een (ontwikkel)assessment maakt deel uit van de procedure.
- Nadere informatie, ook over voor de kandidaten relevante data, is bij het kabinet van de commissaris van de Koningin beschikbaar.